

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده فنی و مهندسی
بخش مهندسی مکانیک

پایان نامه کارشناسی ارشد

بررسی نیروی اصطکاک در تراشکاری به کمک ارتعاشات آتراسونیک

حمید جمشیدی

استاد راهنما:

دکتر محمد جواد ناطق

اسفند ۸۹

بسمه تعالی

تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه

آقای حمید جمشیدی پایان نامه ۶ واحدی خود را با عنوان بررسی نیروی اصطکاک در تراشکاری به کمک ارتعاشات آلتراسونیک و تاثیر آن بر روی ساختار براده در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۹ ارائه کردند.

اعضای هیات داوران نسخه نهایی این پایان نامه را از نظر فرم و محتوا تایید کرده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک - ساخت و تولید پیشنهاد می کنند.

عضو هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
استاد راهنما	دکتر محمد جواد ناطق	دانشیار	
استاد ناظر	دکتر محمد گلزار	استادیار	
استاد ناظر	دکتر مجتبی قدسی	استادیار	
استاد ناظر	دکتر محمدرضا رازفر	دانشیار	
مدیر گروه (یا نماینده گروه تخصصی)	دکتر مجتبی قدسی	استادیار	

این نسخه به عنوان نسخه نهایی پایان نامه / رساله مورد تایید است.
امضای استاد راهنما:

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

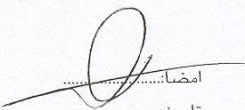
تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸/۴/۸۷ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۲۲/۴/۸۷ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۱۵/۷/۸۷ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب، محمد شمس‌الدین، دانشجوی رشته مهندسی مکانیک، ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۷، مقطع کارشناسی ارشد، دانشکده مکانیک، متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق‌الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران «قویری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضا:
تاریخ: ۹۰/۲/۲۱

تقدیم به انگیزه تک تک نفس هایم...
به پدر و مادر عزیزم.

سياسگزارى

برای نگارنده افتخار بزرگی بود که تحت نظارت جناب آقای دکتر ناطق این پایان نامه را به انجام رساند. به این وسیله از زحمات ایشان صمیمانه قدردانی می نمایم. همینطور از زحمات بی پایان و بی دریغ پدر و مادرم تشکر می نمایم. همچنین لازم می دانم از همیاری و همفکری های جناب آقای مهندس حمید سلیمانی مهر، مهندس حامد رضوی، مهندس بابک غلامزاده و دکتر سعید امینی و دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس تشکر و قدردانی نمایم

چکیده

مزایای استفاده از ارتعاشات آلتراسونیک در ماشین کاری (کاهش نیرو، افزایش صافی سطح، کاهش سایش ابزار و غیره) توسط محققین زیادی گزارش شده است که اغلب به صورت تجربی و در نتایج حاصل از آزمایش ها به دست آمده است. کمبود مدل تئوری در این فرایندها به نحوی که توجیه کننده نتایج حاصل از آزمایش ها باشد احساس می شود. در این پایان نامه مدل مکانیکی تحلیلی اصطکاکی جهت پیدا کردن روابطی برای ضریب اصطکاک، تنش ها و نیروی اصطکاک و نرمال، بر اساس این ایده که در ماشین کاری آلتراسونیک سرعت برشی متغیر است، ارائه شده است. برای یافتن اثر تغییرات سرعت بر پارامترهای فوق الذکر از توابع زمانی خاصی استفاده شده است که در آنها خواص ماده مورد نظر برای ماشین کاری در نظر گرفته شده است. طبق مدل ارائه شده و نتایج حاصل از آزمایش ها اعمال ارتعاشات آلتراسونیک باعث کاهش نیروهای اصطکاک و نرمال و افزایش ضریب اصطکاک می گردد. با افزایش پارامترهای ارتعاشی (دامنه و فرکانس) میزان کاهش نیروها و افزایش ضریب اصطکاک، افزایش می یابد.

واژگان   **کلیدی:مدل**   مکانیکی-   تحلیلی
اصطکاکی، تراشکاری به کمک ارتعاشات آلتراسونیک،
نیروی اصطکاک و نرمال ، ضریب اصطکاک.

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه
فهرست مطالب.....	أ
فهرست شکل‌ها.....	ج
فهرست جدول‌ها.....	و
نمادها.....	ز
فصل ۱- مقدمه.....	۱
۱-۱- مقدمه.....	۲
۱-۲- مکانیک ماشین کاری عمودي.....	۲
۱-۲-۱- نیروها.....	۲
۱-۲-۲- تنش‌ها و روابط بین سرعت‌ها.....	۵
۱-۲-۳- هدف از انجام این پژوهش.....	۷
فصل ۲ - نیروی اصطکاک روی سطح ابزار در تراشکاری	
معمولی.....	۹
۱-۲- مقدمه.....	۹
۲-۲- پیشینه پژوهش.....	۱۰
۲-۳- توزیع تنش‌های نرمال و برشی روی سطح ابزار.....	۱۲
۲-۴- اثرات سرعت برشی در فرایند برش.....	۱۹
فصل ۳ - مدل مکانیکی تحلیلی اصطکاکی در تراشکاری به	
کمک ارتعاشات آلتراسونیک.....	۲۳
۱-۳- مکانیک برش در ماشین کاری آلتراسونیک.....	۲۴
۲-۳- نحوه توزیع تنش‌های برشی و نرمال روی سطح	
ابزار در UAT.....	۲۷
فصل ۴ - آزمایش‌های تجربی انجام شده و نتایج.....	۴۲
۱-۴- مقدمه.....	۴۳
۲-۴- آزمایش‌های انجام شده به منظور تعیین توابع	
زمانی موجود.....	۴۵
۱-۲-۴- رفتار طول تماس ابزار و براده در سرعت	
های مختلف.....	۴۶
۲-۲-۴- نحوه بدست آوردن تابع زمانی (طول تماس-	
سرعت برشی) در مدل.....	۴۹
۲-۳-۴- تغییرات تنش نرمال به ازای تغییرات سرعت	
برشی.....	۵۰
۲-۴-۴- نحوه بدست آوردن تابع زمانی (تنش نرمال-	
سرعت برشی) در مدل.....	۴۶
۳-۴- آزمایش‌های انجام شده در تراشکاری به کمک	
ارتعاشات آلتراسونیک.....	۵۲
۲-۴-۴- اثر دامنه ارتعاش بر نیروهای اصطکاک، نرمال	
و ضریب اصطکاک در UAT.....	۵۸

۴-۵-	اثر فرکانس ارتعاش بر نیروهای اصطکاک ،	
۶۵	نرمال و ضریب اصطکاک	
۴-۶-	اثر پارامتر های ماشین کاری بر نیروهای	
۶۷	اصطکاک، نرمال و ضریب اصطکاک در UAT	
۴-۶-۱-	اثر سرعت برشی قطعه کار	
۴-۶-۲-	اثر سایر پارامتر های ماشینکاری	
۶۹	فصل ۵- نتیجه گیری و پیشنهاد ها	
۷۰	۵-۱- نتیجه گیری	
۷۲	۵-۲- پیشنهاد ها	
۶۵	مراجع	
۶۷	پیوست	
	محاسبه زمان قطع و اتصال ابزار و براده در یک سیکل	
۶۸	کاری :	

فهرست شکل‌ها

	عنوان.....	صفحه
شکل ۱-۱	-هندسه ماشینکاری عمودي	۲
شکل ۲-۱	- دیاگرام نیرویی در ماشین کاری عمودي ، دایره مرجنت.....	۴
شکل ۳-۱	-رابطه بین سرعت ها در ماشینکاری عمودي.....	۷
شکل ۱-۲	توزیع تنش های نرمال و برشی روی سطح ابزار ۱۴	
شکل ۲-۲	-توزیع تنش نرمال و برشی در سطح ابزار.....	۱۸
شکل ۳-۲	-توزیع تنش نرمال و برشی روی سطح ابزار.....	۱۸
شکل ۴-۲	-توزیع تنش نرمال و برشی روی سطح ابزار.....	۱۹
شکل ۵-۲	رابطه طول تماس با سرعت برشی برای قطعه کارهای مختلف-۱-تیتانیوم-۲-برلیوم-مس UNSC17000,HB200 -۳-	
	برلیوم مس UNSC17000,HB100-۴-آهن ۵-مس-۶-آلومینیوم.....	۲۰
شکل ۶-۲	رابطه طول تماس با سرعت برشی برای فولاد های مختلف ۱- AISI1010 -۲ AISI1020 -۳ AISI160 -۴ AISI1080 -۵ AISI07	
	زاویه براده ۱۰ درجه- عمق برش ۴ میلیمتر - پیشروی ۰/۱۵۶	۲۱
شکل ۷-۲	تاثیر سرعت برشی بر میانگین تنش نرمال روی سطح ابزار برای فولادهای مختلف-۱ steel 1010 -۲ steel 1020 -۳-	
	steel 1060 -۴ steel HV100 -۵ steel ASTM A228 -۶ tool steel 07 زاویه براده ۱۰ درجه و پیشروی ۰/۱۵۶	۲۱
شکل ۸-۲	رابطه سرعت برشی با تنش نرمال میانگین برای آلیاژ مس برلیوم با سختی های مختلف. زاویه آزاد ۱۰ درجه.....	۲۲
شکل ۱-۳	-نیرو های وارد بر براده.....	۲۵
شکل ۲-۳	- ارتعاش ابزار در تراشکاری به کمک ارتعاشات آلتراسونیک.....	۲۸
شکل ۳-۳	-توزیع تنش نرمال و برشی در UAT.....	۲۹
شکل ۱-۴	-شمایی از تنظیمات آزمایش.....	۴۵
شکل ۲-۴	-نمایی از تجهیزات آزمایش.....	۴۵
شکل ۳-۴	-اینسرت VBMW پوشش داده شده پس از ماشینکاری با شرایط سرعت برشی ۱۵/۲ متر بر دقیقه (سمت راست) و ۲۱/۲۸ متر بر دقیقه (سمت چپ) با سرعت پیشروی مشابه ۱۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر. طول تماس اندازه گیری شده ۱/۳۰ (سمت راست) و ۱/۲۱ میلیمتر سمت چپ.....	۴۷
شکل ۴-۴	-رابطه طول تماس با سرعت برشی -قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱- زاویه براده: صفر و پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه-پهنای برش ۲/۲۵.....	۴۸

شکل ۴-۵ - رابطه طول تماس با سرعت برشی -قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱- زاویه براده: صفر و پیشروی ۳۰ میلیمتر بر دقیقه-پهنای برش ۲/۲۵..... ۴۸

شکل ۴-۶ - رابطه طول تماس با سرعت برشی -قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱- زاویه براده: صفر و پیشروی ۵۰ میلیمتر بر دقیقه- پهنای برش ۲/۲۵..... ۴۸

شکل ۴-۷ - رابطه تنش نرمال با سرعت برشی - قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱-زاویه براده: صفر-پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه- پهنای برش ۲/۲۵..... ۵۰

شکل ۴-۸ -- رابطه تنش نرمال با سرعت برشی - قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱-زاویه براده: صفر-پیشروی ۳۰ میلیمتر بر دقیقه پهنای برش ۲/۲۵..... ۵۱

شکل ۴-۹ - رابطه تنش نرمال با سرعت برشی - قطعه کار آلومینیوم ۶۰۶۱-زاویه براده: صفر-پیشروی ۵۰ میلیمتر بر دقیقه پهنای برش ۲/۲۵..... ۴۶

شکل ۴-۱۰ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی نرمال در UAT (نیوتن) -دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر- پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۴۹

شکل ۴-۱۱ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی اصطکاک در UAT (نیوتن) -دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر- پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۴۹

شکل ۴-۱۲ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و ضریب اصطکاک در UAT و CT-دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر-پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۵۰

شکل ۴-۱۳ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی نرمال در UAT (نیوتن) -دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر- پیشروی ۳۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۵۰

شکل ۴-۱۴ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی اصطکاک در UAT (نیوتن) -دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر- پیشروی ۳۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۵۱

شکل ۴-۱۵ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و ضریب اصطکاک در UAT-دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر-پیشروی ۳۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۵ میلیمتر..... ۵۱

شکل ۴-۱۶ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی نرمال در UAT (نیوتن) -دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر- پیشروی ۵۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۵۸

شکل ۴-۱۷ - نمودار سرعت برشی (متر بر دقیقه) و نیروی اصطکاک در UAT (نیوتن) - دامنه ارتعاش ۶ میکرو متر - پیشروی ۵۰ میلیمتر بر دقیقه و پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر..... ۵۸

شکل ۴-۱۸ - رابطه دامنه ارتعاشات با نسبت نیروهای نرمال و اصطکاک در UAT به نیروی نرمال و اصطکاک در CT - سرعت برشی ۲۷/۳۵۶ متر بر دقیقه - پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه - پهنای برش ۲/۲۵ - فرکانس ۲۰ کیلوهرتز..... ۵۵

شکل ۴-۱۹ - نمودار سرعت برشی-نیروی نرمال در UAT (محاسبه شده از مدل تحلیلی مکانیکی و اندازه گیری شده توسط دینامومتر) در دو دامنه ارتعاشی ۶ و ۱۰ میکرومتر ۶۳

شکل ۴-۲۰ - نمودار سرعت برشی-نیروی اصطکاک در UAT (محاسبه شده از مدل تحلیلی مکانیکی و اندازه گیری شده توسط دینامومتر) در دو دامنه ارتعاشی ۶ و ۱۰ میکرومتر ۵۶

شکل ۴-۲۱ - نسبت ضریب اصطکاک در UAT به CT به ازای دامنه ارتعاش های مختلف..... ۶۴

شکل ۴-۲۲ - اثر دامنه ارتعاش بر ضریب اصطکاک در UAT - پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه - پهنای برش ۲/۲۵ میلیمتر-جنس قطعه کار AL6061 (داده ها نتایج حاصل از آزمایش هستند)..... ۶۵

شکل ۴-۲۳ - رابطه فرکانس ارتعاشات با نسبت نیروهای نرمال و اصطکاک در UAT به نیروی نرمال و اصطکاک در CT - سرعت برشی ۲۷/۳۵۶ متر بر دقیقه - پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه - پهنای برش ۲/۲۵ - دامنه ۱۰ کیلوهرتز..... ۵۸

شکل ۴-۲۴ - نسبت ضریب اصطکاک در UAT به CT به ازای فرکانسهای ارتعاشی مختلف..... ۵۹

فهرست جدولها

عنوان.....	صفحه
جدول ۱-۳ - داده های مربوط به شکل ۲-۶ نمونه شماره ۳۸۲	
جدول ۲-۳ - داده های مربوط به شکل ۲-۶ نمونه شماره ۳۹۲	
جدول ۱-۴ - مشخصات ابزار.....	۴۴
جدول ۲-۴ - توابع زمانی مورد استفاده در مدل تحلیلی مکانیکی برای محاسبه نیروها در تراش کاری آلتراسونیک ۵	
جدول ۳-۴ - مقاسیه نیروهای بدست آمده از آزمایش و مدل تحلیلی مکانیکی - دامنه ارتعاش ۶ میکرومتر-پیشروی ۱۰ میلیمتر بر دقیقه . میانگین خطا در محاسبه نیروی نرمال ۹ درصد و میانگین خطا در محاسبه نیروی اصطکاک ۱۱ درصد می باشد.....	۵۴
جدول ۴-۴ - تاثیر دامنه ارتعاش بر روی نیروهای نرمال -اصطکاک و ضریب اصطکاک(سرعت برشی ۲۷/۲۵۶ متر بر دقیقه) پیشروی ۱۰: میلیمتر بر دقیقه-فرکانس ارتعاش:۲۰کیلو هرتز.....	۶۰

نمادها

a	دامنه ارتعاش ابزار
b	پهنای برش
f	فرکانس
F_{CT}	نیروی اصطکاک در تراش کاری معمولی
F_F	نیروی اصطکاک روی سطح ابزار
F_N	نیروی نرمال روی سطح ابزار
F_R	نیروی برآیند در صفحه برش
F_S	نیروی برش در صفحه برش
F_{st}	نیروی اصطکاک در ناحیه چسبنده
F_{sl}	نیروی اصطکاک در ناحیه لغزنده
F_{SN}	نیروی نرمال در صفحه برش
F_T	نیرو در راستای پیشروی
$F_{UAT(ave,T)}$	میانگین نیروی اصطکاک در طول دوره تناوب در تراشکاری آلتراسونیک
$F_{UAT(ave,t_1-t_2)}$	میانگین نیروی اصطکاک در مدت زمان وصل ابزار و براده در تراشکاری آلتراسونیک
F_V	نیرو در راستای سرعت برشی
h	ضخامت براده تغییر شکل نیافته
h_c	ضخامت براده تغییر شکل یافته
l_c	طول تماس ابزار و براده
l_{st}	طول ناحیه چسبنده بین ابزار و براده
l_{sl}	طول ناحیه لغزنده بین ابزار و براده
$N_{UAT(ave,T)}$	میانگین نیروی نرمال در طول دوره تناوب در تراشکاری آلتراسونیک
$N_{UAT(ave,t_1-t_2)}$	میانگین نیروی نرمال در مدت زمان وصل ابزار و براده در تراشکاری آلتراسونیک
N_{CT}	نیروی نرمال روی سطح ابزار در تراش کاری معمولی
r	نسبت برش
x	فاصله روی سطح ابزار از نقطه جدایش براده
V_c	سرعت برشی قطعه کار
V_{t-w}	سرعت نسبی ابزار و قطعه کار
$f(t)$	تابع زمانی بیان کننده تغییرات تنش نرمال
$g(t)$	تابع زمانی بیان کننده تغییرات طول تماس
α	زاویه براده
β	زاویه اصطکاک
μ	ضریب اصطکاک
v	حجم
ρ	چگالی
σ	تنش نرمال
σ_{max}	ماکزیمم تنش عمودی روی سطح ابزار
τ	تنش برشی
τ_{st}	تنش برشی سیلان ماده قطعه کار
φ	زاویه صفحه برش

فرکانس زاویه ای

ω

فصل ۱

مقدمه

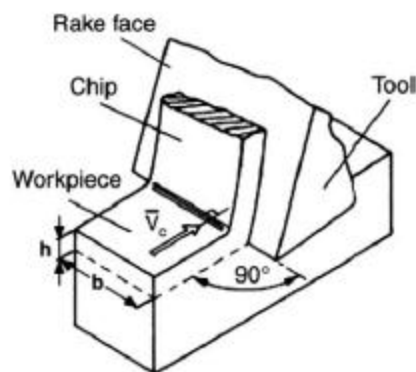
۱-۱- مقدمه

دلیل اصلی توسعه روابط تحلیلی در ماشینکاری، فهم دقیق مکانیزم برش فلزات و پیش بینی رفتار کلی حاکم بر این فرایند است. در این فصل ابتدا مکانیک ماشین کاری عمودی همراه با فرضیات در نظر گرفته شرح داده می شود.

۲-۱- مکانیک ماشین کاری عمودی^۱

۱-۲-۱- نیروها

اولین تحلیل کامل مدل نیرویی در سال ۱۹۴۱ توسط ارنست و مرچنت ارائه گردید. [۳-۱] در این تحلیل با توجه به هندسه ماشین کاری عمودی، براده جسم صلبی فرض شده است که تحت تاثیر نیروی وارده از سطح تماس ابزار با براده و صفحه برش در تعادل است.

شکل ۱-۱-۱- هندسه ماشینکاری عمودی [۴]

فرضیاتی که در این مدل دو بعدی در نظر گرفته شده است عبارتند از: [1]

۱- ابزار کاملاً تیز است و هیچ تماسی بین سطح ابزار و قطعه کار^۱ وجود ندارد.

۲- سطح برش به صورت یک صفحه در نظر گرفته می شود

۳- لبه ابزار به صورت خط مستقیم و عمود بر راستای سرعت برشی می باشد (شکل ۱-۱)

۴- براده در جهات دیگر تغییر شکل ندارد (حالت کرنش صفحه ای)

۵- عمق برش ثابت است.

۶- عرض لبه برش ابزار از عرض قطعه کار بزرگتر است (شکل ۱-۱)

۷- قطعه کار با سرعت یکنواخت روی ابزار برش می خورد. (سرعت برشی ثابت)

۸- براده به شکل پیوسته بدون لبه انباشته شکل می گیرد

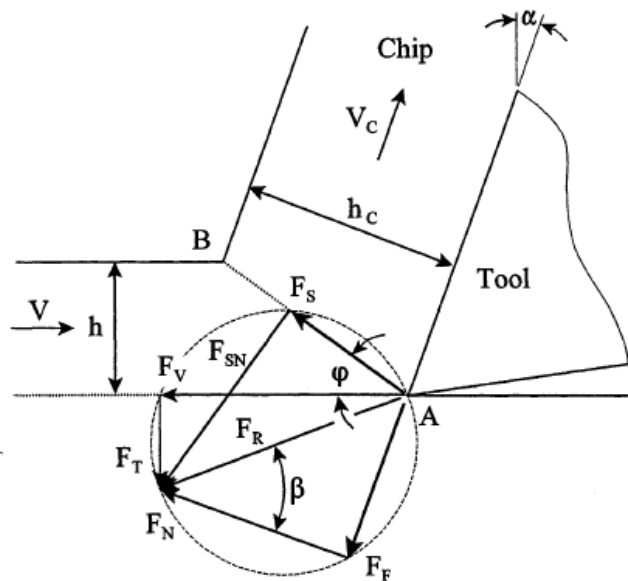
۹- تنش برشی و نرمال در صفحه برش به صورت یکنواخت توزیع شده اند.

نیروی برآیند F_R را می توان در صفحه برش و در سطح تماس ابزار و براده^۲ و به صورت افقی و قائم تجزیه کرد [۱] تجزیه این نیرو در صفحات ذکر شده در شکل ۱-۲ آمده است:

---

۲ - Clearance face

۱ - Rake face

شکل ۱-۲- دیگرام نیرویی در ماشین کاری عمودی ، دایره مرچنت [۲]

طبق هندسه برش نیروی برشی (F_S) و نرمال (F_{SN}) در صفحه برش ، و همچنین نیروی اصطکاک (F_F) و نرمال (F_N) در سطح ابزار به ترتیب عبارتند از: [۱]

$$(۱-۱)$$

$$F_S = F_V \cos \varphi - F_T \sin \varphi$$

$$(۲-۱)$$

$$F_{SN} = F_V \sin \varphi + F_T \cos \varphi$$

$$(۳-۱)$$

$$F_F = F_V \sin \alpha + F_T \cos \alpha$$

$$(۴-۱)$$

$$F_N = F_V \cos \alpha - F_T \sin \alpha$$

در روابط اخیر φ زاویه صفحه برش، α زاویه براده، F_V نیرو در راستای سرعت برشی و F_T نیرو در راستای